

INFORMAȚII (NON)FINANCIARE LEGATE DE CLIMĂ: O SINTEZĂ TEORETICĂ ȘI NORMATIVĂ PENTRU CERCETAREA ȘI PRACTICA CONTABILĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

CLIMATE-RELATED (NON)FINANCIAL INFORMATION: A THEORETICAL AND NORMATIVE SYNTHESIS FOR ACCOUNTING RESEARCH AND PRACTICE IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

GRIGOROI Lilia

Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova

E-mail: lilia.grigori@ase.md

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9741-0932>

RENCECI Diana

Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova

E-mail: renceci.diana@ase.md

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3535-7010>

Abstract. Climate change is reshaping corporate reporting worldwide, yet its financial and non-financial dimensions remain underexplored in emerging economies. This paper provides a theoretical and normative synthesis examining how climate-related information is conceptualized in accounting literature and international frameworks — including IFRS S2, ESRS E1, and TCFD. Employing a qualitative design combining narrative literature review, comparative normative analysis, and gap analysis, the study identifies critical regulatory gaps between European sustainability reporting requirements and Moldova's accounting framework. Findings confirm the absence of mandatory climate disclosure mechanisms at entity level and outline priority directions for legislative transposition aligned with the EU accession process.

Keywords: climate-related disclosures, sustainability reporting, CSRD, ISSB, IFRS S2, ESRS, Republic of Moldova, accounting

JEL Classification: M41, Q54, Q56, K20

Introducere

În vara anului 2025, Republica Moldova a traversat un episod de secetă pedologică severă, cu temperaturi care au depășit norma climatică cu 1,2–2,7°C și au atins maxime de 39°C în localități precum Dubăsari, Tiraspol, Comrat, Ceadâr-Lunga sau Cahul (Nota de fundamentare, 2026). Recolta de porumb a fost compromisă, în unele raioane, în proporție de 80–90%, iar Guvernul a fost nevoit să aloce sume suplimentare peste 50 de milioane de lei doar pentru compensarea parțială a pierderilor la porumb și floarea-soarelui prin Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. Un tipar similar s-a repetat și în vara anului 2026, valuri succesive de caniculă, urmate de ploi torențiale, vijelii și avertizări hidrologice de risc al inundațiilor locale, au marcat lunile mai și iunie, afectând deopotrivă culturile agricole, infrastructura și sănătatea publică. Aceste evenimente nu sunt incidente izolate, ci confirmă un tipar de intensificare a fenomenelor climatice extreme, semnalat constant de Serviciul Hidrometeorologic de Stat și de autoritățile de mediu.

Dincolo de impactul agronomic direct, aceste fenomene au consecințe economico-financiare tangibile pentru entitățile economice, pierderi de active biologice, cheltuieli neplanificate cu irigarea și protecția fitosanitară, întreruperi ale lanțurilor de aprovizionare, presiuni asupra lichidității fermierilor îndatorați și un risc crescut de neperformanță a creditelor agricole. Cu toate acestea, aceste

riscuri climatice fizice concrete, recurente și deja materializate în pierderi financiare reale nu își găsesc, în prezent, niciun corespondent sistematic în situațiile financiare sau în rapoartele de gestiune ale entităților moldovenești. Schimbările climatice au depășit, așadar, granițele dezbaterei exclusiv ecologice, devenind o variabilă centrală în evaluarea performanței și riscurilor entităților economice. Raportarea informațiilor legate de climă cu caracter financiar (riscuri cuantificabile, oportunități, impacturi asupra activelor), dar în speță a celor cu caracter non/nefinanciar (politici de mediu, obiective de reducere a emisiilor, guvernanta climatică) a evoluat rapid de la o practică voluntară și fragmentată la un sistem normativ tot mai riguros, cu standarde obligatorii la nivel european și convergente la nivel global.

Republica Moldova, în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană, se află în fața imperativului de a-și alinia cadrul contabil și de raportare la cerințele Directivei CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive, 2022/2464/UE) și ale standardelor europene ESRS (European Sustainability Reporting Standards, 2023). Adoptarea recentă a Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și elaborarea Strategiei naționale de reducere a riscurilor dezastrelor 2024–2030 confirmă o conștientizare instituțională a vulnerabilității climatice a țării, însă această conștientizare nu s-a tradus încă într-un cadru de raportare contabilă corespunzător. Alinierea la cerințele europene implică nu doar transpunerea legislativă, ci și o transformare profundă a practicii contabile locale, a competențelor profesionale și a culturii de transparență corporativă.

Prezentul articol urmărește să elaboreze o sinteză teoretică și normativă a principalelor cadre internaționale de raportare climatică, să identifice implicațiile acestora pentru practica contabilă din Moldova și să formuleze direcții prioritare de acțiune. Demersul se înscrie în efortul comunității academice și profesionale din Moldova de a pregăti terenul conceptual și metodologic pentru adoptarea cerințelor europene de sustenabilitate.

Au fost identificate următoarele trei întrebări de cercetare:

Q1. Cum este conceptualizat termenul „informații non/nefinanciare legate de climă” în literatura de specialitate și în cadrele normative internaționale și care sunt distincțiile relevante pentru practica contabilă?

Q2. Care sunt principalele cadre normative internaționale și europene de raportare a informațiilor climatice, ce similitudini și diferențe prezintă acestea (în special din perspectiva principiului materialității), și în ce măsură sunt compatibile cu cadrul contabil actual din Republica Moldova?

Q3. Ce lacune normative și practice există în Republica Moldova în raportarea informațiilor climatice, și ce direcții prioritare de armonizare cu cerințele europene sunt necesare în contextul procesului de aderare la UE?

Metodologia de cercetare

Prezentul articol are un design calitativ, de tip teoretic-normativ, structurat în trei etape metodologice complementare: revizuirea narativă a literaturii de specialitate, analiza comparativă a cadrelor normative internaționale și analiza documentară a cadrului legislativ național, urmate de o analiză a decalajelor (gap analysis).

La etapa de revizuire a literaturii de specialitate selecția surselor s-a realizat prin căutări în bazele de date Scopus, Web of Science și Google Scholar, utilizând combinații ale termenilor „climate-related disclosure”, „non-financial information”, „sustainability reporting” și „accounting”. Criteriile de includere au vizat articole publicate în reviste indexate din domeniul contabilității și raportării corporative, documente normative oficiale emise de organismele de standardizare și de organizații interguvernamentale, studii empirice privind efectele directivelor europene de raportare nefinanciară în statele membre UE, utile ca termen de comparație pentru contextul moldovenesc. Au fost excluse sursele fără recenzare științifică (cu excepția documentelor normative oficiale, citate ca atare) și materialele anterioare anului 2014 (adoptarea Directivei 95/2014/EU), cu excepția lucrărilor fundamentale privind teoriile contabile mobilizate în secțiunea conceptuală.

Analiza comparativă a cadrelor normative s-a bazat pe ISSB/IFRS S2, ESRS E1 (CSRD) și TCFD, care au fost comparate sistematic pe șase dimensiuni de analiză, selectate pentru relevanța lor practică în raport cu transpunerea normativă: principiul materialității, sfera de aplicare, cerințele specifice de

divulgare climatică, tratamentul scenariilor climatice, cerințele de asigurare (verificare externă) și abordarea amprente de carbon (Scope 1-2-3). Rezultatul acestei etape este sintetizat în Tabelul 1.

Analiza documentară a cadrului național și evaluarea prin analiza decalajelor (gap analysis). A fost examinat conținutul integral al principalelor acte normative din Republica Moldova incidente domeniului, identificate prin consultarea bazei de date legislative a portalului legislativ național. Pentru fiecare dimensiune de analiză stabilită s-a evaluat dacă prevederea corespunzătoare există în legislația moldovenească, există parțial sau este absentă, rezultatul fiind o matrice calitativă a lacunelor normative. Evaluarea reflectă starea legislației la momentul elaborării articolului.

Limitele metodologice ale studiului includ absența unei componente empirice (analiza de conținut a rapoartelor entităților moldovenești sau interviuri cu practicieni), care limitează concluziile la nivelul normativ și conceptual, fără a oferi o imagine cuantificată a practicii curente de raportare. De asemenea trebuie de menționat că revizuirea literaturii nu a urmat un protocol complet de tip revizuire sistematică, ci o abordare narativă orientată tematic, adecvată scopului de sinteză conceptuală al articolului. Aceste limite definesc, totodată, direcțiile de cercetare empirică viitoare.

Delimitarea informațiilor (non) financiare

Drept problemă centrală identificată în literatura de specialitate este absența unei definiții unanim acceptate și utilizarea eterogenă a termenului de informații nefinanciare în practica și reglementarea corporativă. Tarquinio și Posadas (2020) susțin că, în pofida adoptării Directivei 2014/95/UE, termenul „informații nefinanciare” rămâne ambiguu și mult fațetat, o parte a literaturii îl asociază exclusiv cu informațiile de mediu și sociale (ESG), în timp ce alți autori îl definesc prin excludere, ca orice informație absentă din situațiile financiare tradiționale. Această lipsă de claritate conceptuală are consecințe practice directe, îngreunând comparabilitatea rapoartelor și reducând calitatea divulgărilor.

O altă problemă aferentă informațiilor non financiare este identificată de La Torre et al. (2018), care explică că Directiva europeană 2014/95/UE se bazează pe două „teorii mari”, îmbunătățirea comparabilității informațiilor și consolidarea responsabilității corporative, pe care autorii le califică drept neverificabile empiric, funcționând mai degrabă ca justificări de politică publică decât ca fundamente demonstrate. Din perspectiva teoriei legitimității pluraliste, companiile pot trata simpla conformare cu Directiva ca suficientă pentru a fi percepute ca responsabile social, fără ca raportarea să se îmbunătățească în mod substanțial. Venturelli et al. (2017) și Caputo et al. (2019) au confirmat empiric, în context italian, că nivelul de conformitate rămâne redus, iar calitatea divulgărilor este neuniformă, marcată de informații selective și insuficient comparabile.

Problema calității versus cantității divulgărilor este aprofundată de Aluchna, Roszkowska-Menkes și Kamiński (2023), care analizând efectele Directivei 2014/95/UE în Polonia, un context instituțional slab dezvoltat, similar în multe privințe cu cel moldovenesc și constată că raportarea obligatorie nu s-a tradus automat în îmbunătățirea performanței ESG reale. Rapoartele au proliferat cantitativ, dar decalajul persistă, ceea ce sugerează că reglementarea formală fără mecanisme de verificare robuste produce conformitate simbolică, nu schimbare organizațională autentică.

Cercetările în domeniu fac distincție între două categorii principale de informații legate de climă în raportarea entităților (Bebbington, J. & Larrinaga, C., 2014), (Comite, U., A. Gallo, F. Albergo, & V. Beretta, 2025), (TCFD, 2021). Prima categorie înglobează informațiile financiare climatice, care vizează efectele cuantificabile ale schimbărilor climatice asupra situațiilor financiare ale entității. Acestea includ deprecierea activelor expuse la riscuri fizice, provizioane legate de obligații de mediu, investiții în active de tranziție sau pierderi din evenimente meteorologice extreme, etc. A doua categorie înglobează informațiile nefinanciare climatice, care acoperă divulgările calitative și cantitative privind guvernanta climatică, strategia, managementul riscurilor și indicatorii de performanță (KPIs climatici), cum ar fi amprenta de carbon (Scope 1, 2 și 3 conform GHG Protocol). Conceptul de dublă materialitate, introdus prin Directiva CSRD și operaționalizat prin ESRS, constituie o nouă inovație normativă fundamentală. Acesta presupune că entitățile trebuie să evalueze și să raporteze, pe de o parte, modul în care riscurile și oportunitățile climatice afectează valoarea financiară a entității (materialitate financiară, perspectiva *outside-in*), pe de altă parte modul în care activitățile entității contribuie la schimbările climatice și afectează mediul înconjurător (materialitate

de impact, perspectiva *inside-out*). Această abordare se diferențiază semnificativ de materialitatea promovată de ISSB (International Sustainability Standards Board), orientată preponderent spre investitori și spre perspectiva financiară.

Din perspectiva teoriilor contabile clasice, motivațiile entităților de a divulga informații climatice pot fi explicate prin teoria legitimității (Suchman, M., 1995), conform căreia raportarea este un instrument de gestionare a percepției sociale și prin teoria stakeholderilor (Freeman, R. E., 1984), care subliniază obligația entităților față de toate categoriile de părți interesate, nu doar față de acționari. Teoria instituțională (DiMaggio, P. J. & Powell, W. W., 1983) oferă, la rândul ei, o explicație pentru procesele de convergență normativă observate la nivel global.

Soluțiile propuse convergent în literatura analizată vizează trei direcții. Prima este standardizarea și clarificarea conceptuală a informațiilor non financiare printr-un cadru normativ mai precis, care să definească explicit ce trebuie raportat, în ce format și cu ce nivel de detaliu, direcție materializată ulterior în CSRD și în standardele ESRS (La Torre, M., Sabelfeld, S., Blomkvist, M., Tarquinio, L., & Dumay, J., 2018), (Tarquinio, L. & Posadas, S.C., 2020). A doua este instituirea asigurării externe independente a informațiilor nefinanciare, pentru a crește fiabilitatea și a reduce riscul greenwashing-ului (Aluchna, M. Roszkowska-Menkes, M. & Kamiński, B., 2023). A treia este adoptarea perspectivei de dublă materialitate, care să înglobeze atât impactul factorilor externi asupra entității, cât și impactul entității asupra mediului și societății, principiu consacrat ulterior prin ESRS.

Referitor la dimensiunea climatică, aceasta este abordată în literatura examinată numai de Lombardi, Schimperia, Paoloni și Galeotti (2022), singurul studiu din grupul analizat care se concentrează specific pe informațiile climatice în cadrul Directivei 2014/95/UE. Autorii analizează prin analiza de conținut rapoartele de sustenabilitate ale 34 de entități mari italiene și constată că informațiile climatice cerute de Directivă sunt fie absente, fie prezentate superficial, fără profunzime analitică. Această lacună din literatura pre-CSRD reflectă tocmai evoluția normativă ulterioară. ESRS E1 privind schimbările climatice și IFRS S2 au apărut tocmai pentru a răspunde insuficienței cadrului anterior în a structura și a impune divulgări climatice specifice, comparabile și verificabile.

Principalele cadre normative internaționale de raportare climatică

Arhitectura normativă internațională a raportării climatice s-a consolidat semnificativ în perioada 2017–2023, cristalizând în jurul a patru cadre principale, cu grade diferite de obligativitate și arie de aplicabilitate:

- Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD, 2017), care a reprezentat primul cadru coerent de divulgare a informațiilor climatice pentru entitățile financiare și nefinanciare, structurat pe patru piloni: guvernare, strategie, management al riscurilor și indicatori/ținte. Deși inițial voluntar, recomandările TCFD au fost incorporate în standarde obligatorii (IFRS S2, ESRS E1) și au influențat reglementările din peste 40 de jurisdicții.
- IFRS Sustainability (IFRS S2, 2023) privind divulgările legate de climă stabilește cerințe de raportare bazate pe materialitate financiară, vizând în principal entitățile cu responsabilitate publică. Adoptarea sa de către jurisdicții precum Australia, Canada, Regatul Unit și Singapore indică o tendință de convergență globală.
- Directiva europeană raportarea privind durabilitatea (CSRD, 2022) și standardele europene de raportare privind durabilitatea (ESRS, 2023), în special ESRS E1 Schimbări climatice, reprezintă un cadru obligatoriu de raportare climatică la nivel mondial. ESRS E1 impune divulgări privind planul de tranziție climatică, scenariile de temperatură, amprenta Scope 1-2-3, obiective de reducere a emisiilor și alinierea cu Taxonomia UE.
- Standard de raportare voluntară privind durabilitatea pentru întreprinderile mici și mijlocii (VSME, 2025)
- Inițiativa de Raportare Globală (GRI) Standard de raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră, utilizat pe scară largă în raportarea voluntară, compatibil cu GHG Protocol și complementar cu ESRS/ISSB.

3. Stadiul raportării climatice în Republica Moldova: analiză critică

Analiza cadrului normativ național relevă o arhitectură legislativă climatică în curs de consolidare, structurată pe două paliere distincte, dar cu o lacună fundamentală la nivelul raportării corporative.

Pe de o parte, Republica Moldova dispune de un set coerent de politici climatice naționale și de angajamente internaționale asumate. Programul național de adaptare la schimbările climatice până în 2030 (HG nr. 624/2023), Programul de dezvoltare cu emisii reduse (HG nr. 659/2023) și Planul Național Integrat privind Energia și Clima 2025–2030 (PNIEC) definesc obiective sectoriale clare privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și adaptarea la impacturile climatice. La nivel internațional, Moldova a ratificat Convenția-cadru a ONU privind schimbările climatice (1995), Acordul de la Paris (Legea nr. 78/2017) și și-a asumat prin Contribuția Națională Determinată (CND 3.0, 2020) reducerea emisiilor cu 70% față de nivelul anului 1990 până în 2030. Acordul de Asociere RM–UE (2014) și Programul național de aderare 2025–2029 (HG nr. 306/2025) creează cadrul juridic obligatoriu pentru transpunerea viitoare a acquis-ului european în domeniul sustenabilității.

Pe de altă parte, cadrul contabil și de raportare financiară rămâne practic lipsit de cerințe climatice explicite. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017 introduce, la art. 23, obligația entităților de interes public cu peste 500 de salariați de a publica o declarație nefinanciară care să includă aspecte de mediu, o prevedere care transpune parțial Directiva 2013/34/UE și reprezintă singurul punct de tangență al cadrului contabil național cu raportarea de sustenabilitate. Cu toate acestea, această referință la aspectele de mediu este generică și nesistematizată: nu specifică indicatori de raportare, nu face nicio trimitere la riscurile climatice fizice sau de tranziție, nu prevede cerințe privind amprenta de carbon (Scope 1, 2 sau 3), nu impune scenarii climatice și nu reglementează verificarea externă a informațiilor publicate. Standardele Naționale de Contabilitate (SNC) și Legea privind auditul situațiilor financiare nr. 271/2017 nu conțin nicio prevedere referitoare la evaluarea sau divulgarea impactului schimbărilor climatice asupra situațiilor financiare, deși standardele internaționale echivalente sunt mobilizate în mod expres în acest scop de materialele educaționale IASB (2020; 2023).

Prin urmare, deși Moldova a construit un cadru de politici climatice macro-economice și a aderat la principalele angajamente internaționale în domeniu, nu există în prezent niciun instrument normativ național care să impună entităților raportarea informațiilor climatice, financiare sau nefinanciare, la nivel corporativ. Această lacună structurală plasează Republica Moldova în situația de a gestiona riscuri climatice reale și recurente (secete severe, inundații, pierderi agricole semnificative) fără ca acestea să fie reflectate sistematic în raportarea entităților afectate, și constituie argumentul central pentru necesitatea transunerii urgente a Directivei CSRD și a standardelor ESRS în legislația națională.

Tabelul 1 prezintă o analiză comparativă a principalelor caracteristici ale cadrului european/internațional cu accent pe diferențele relevante pentru contextul moldovenesc.

Tabelul 1. Analiza comparativă a cadrelor normative de raportare climatică

Criteriu	CSRD/ESRS (UE)	ISSB/IFRS S2	Cadrul din Republica Moldova
Principiul materialității	Dublă materialitate (financiară + de impact)	Materialitate financiară	Nespecificat, implicit financiară
Sfera de aplicare	Entități mari UE; IMM-uri listate (din 2026)	Entități cu responsabilitate publică	EIP entități de interes public cu mai mult de 500 de angajați
Cerințe climatice	ESRS E1 cerințe detaliate de divulgare	Riscuri fizice și de tranziție	Absente explicit
Scenarii climatice	Obligatorii (min. 2 scenarii)	Recomandate (aliniat la TCFD)	Nereglementate
Verificare externă	Asigurare limitată (ulterior rezonabilă)	Opțională (la decizia entității)	Nespecificată
Amprenta carbon	Scope 1, 2, 3 GHG obligatorii	Scope 1, 2, 3 (cu praguri)	Nereglementată

Sursa: elaborat de autori

Din perspectivă practică, nu există în prezent studii empirice publicate care să cuantifice nivelul divulgărilor climatice voluntare ale entităților moldovenești, această absență constituie ea însăși un indiciu al stadiului incipient al domeniului și o direcție prioritară de cercetare empirică viitoare. Observațiile disponibile la nivel calitativ sugerează că, dacă unele companii multinaționale care activează în Moldova publică rapoarte de sustenabilitate la nivel de grup (conform cerințelor

jurisdicțiilor-mamă), entitățile autohtone, în special IMM-urile, care reprezintă peste 97% din totalul entităților înregistrate, nu divulgă practic nicio informație climatică structurată.

Vulnerabilitățile climatice specifice Moldovei, secete frecvente, inundații, eroziunea solului, dependența energetică față de furnizori externi, amplifică urgența integrării raportării climatice în practica contabilă națională, nu doar ca cerință de conformitate europeană, ci ca instrument de gestiune a riscurilor pentru entitățile din sectoarele agricol, energetic și al infrastructurii.

Implicații pentru corectarea și practica contabilă din Republica Moldova

Sinteza teoretică și normativă prezentată generează cel puțin patru categorii de implicații pentru cercetarea și practica contabilă din Republica Moldova:

- Necesitatea unui cadru conceptual național adaptat. Cercetarea contabilă moldovenească trebuie să dezvolte un cadru conceptual propriu, care să integreze principiile materialității duble (ESRS) cu specificul economiei naționale. Acesta ar trebui să ofere ghidaj practic pentru sectoarele cu vulnerabilitate climatică ridicată (agricultură, energie, construcții) și să fie compatibil cu cerințele europene, respectând totodată capacitățile reale ale entităților locale.
- Transpunerea legislativă planificată și graduală. Procesul de aderare la UE implică transpunerea CSRD în legislația națională. Se recomandă o abordare graduală, mai întâi entitățile mari și EIP, ulterior, după o perioadă de pregătire, entitățile cotate de dimensiuni medii, cu prevederi simplificate pentru IMM-uri, aliniate la standardul ESRS VSME (Voluntary Standard for SMEs).
- Formarea profesională a contabililor și auditorilor. Practica contabilă din Moldova nu este pregătită, la nivel de competențe, să răspundă cerințelor de raportare climatică. Este necesară includerea tematicilor de sustenabilitate și raportare climatică în curriculumul universitar și în programele de formare continuă, cu accent pe evaluarea riscurilor climatice, calculul amprente de carbon și utilizarea scenariilor climatice.
- Agenda de cercetare empirică. Cercetările empirice privind nivelul, determinanții și calitatea divulgărilor climatice ale entităților moldovenești sunt practic absente. Este necesar să se dezvolte studii bazate pe analiza de conținut a rapoartelor anuale, interviuri cu directorii financiari și auditorii, pentru a obține o imagine realistă a stării actuale și a trasa un traseu de convergență față de standardele europene.

Concluzii

Informațiile non/nefinanciare legate de climă au dobândit în ultimul deceniu statutul de componentă esențială a raportării corporative responsabile, susținute de un edificiu normativ tot mai robust, de la recomandările voluntare TCFD (2017) la standardele obligatorii ESRS E1 (2023) și IFRS S2 (2023). Dualitatea materialității, financiară și de impact, redefinesc misiunea contabilității, extinzând perimetrul informațional dincolo de tranzacțiile economice clasice spre consecințele sociale și ecologice ale activității entităților.

Pentru Republica Moldova aceste evoluții constituie o necesitate structurală impusă de realitățile în care trăim și de procesul de integrare europeană. Neglijările legislative actuale, absența unei culturi a raportării non/nefinanciare și nivelul redus al competențelor profesionale în domeniu reprezintă provocări reale, dar și oportunități de modernizare a sistemului contabil național.

Direcțiile prioritare recomandate includ elaborarea unui plan național de transpunere a CSRD, cu etape clare și termene realiste, includerea raportării climatice în standardele naționale de contabilitate, dezvoltarea de programe naționale de formare a contabililor și auditorilor în domeniul sustenabilității și stimularea cercetării empirice privind practica de raportare climatică a entităților moldovenești.

Prezentul articol reprezintă o contribuție la fundamentarea teoretică și normativă a acestui demers, sperând să deschidă dezbateri fertile în comunitatea academică și profesională din Republica Moldova.

Acknowledgement

The authors acknowledge the financial assistance provided by UEFISCDI through the PN IV Complex Bilateral Projects with the Republic of Moldova Programme, under the grant "CLIMATE REPORTING AND ITS ROLE IN ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT: A MULTI-DIMENSIONAL APPROACH TO DRIVERS, OBSTACLES AND POSSIBLE OUTCOMES", CLEAR-INNOVATE, PN-IV-PCB-RO-MD-2024-0221.

Referințe

1. Aluchna, M. Roszkowska-Menkes, M. & Kamiński, B. (2023). From talk to action: the effects of the non-financial reporting directive on ESG performance. *Meditari Accountancy Research*, 31(7), 1-25. doi: <https://doi.org/10.1108/MEDAR-12-2021-1530>
2. Bebbington, J. & Larrinaga, C. (2014). Accounting and sustainable development: An exploration. *Accounting, Organizations and Society*, 395-413. doi: <https://doi.org/10.1016/j.aos.2014.01.003>.
3. Caputo, F. Leopizzi, R. Pizzi, S. & Milone, V. (2019). The Non-Financial Reporting Harmonization in Europe: Evolutionary Pathways Related to the Transposition of the Directive 95/2014/EU within the Italian Context. *Sustainability*, 12(1). Preluat de pe https://www.researchgate.net/publication/338096246_The_Non-Financial_Reporting_Harmonization_in_Europe_Evolutionary_Pathways_Related_to_the_Transposition_of_the_Directive_952014EU_within_the_Italian_Context
4. Comite, U., A. Gallo, F. Albergo, & V. Beretta. (2025). Accounting for Climate Change: A Temporal Analysis of the Literature. *Business Strategy and the Environment*, 8213-8236. doi: <https://doi.org/10.1002/bse.70014>
5. CSRD. (2022). Directiva UE raportarea privind durabilitatea. Preluat de pe <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A02022L2464-20260318>
6. DiMaggio, P. J. & Powell, W. W. (1983). The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizational Fields. *American Sociological Review*, 147-160. Doi: <https://doi.org/10.2307/2095101>
7. Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului. (fără an). Preluat de pe <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A02013L0034-20260318>
8. ESRS. (2023). Standardele de raportare privind durabilitatea. Preluat de pe <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32023R2772>
9. Freeman, R. E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston. doi: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139192675>
10. GRI. (fără an). Global Reporting Initiative. Preluat de pe <https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/global-alignment/>
11. Programul Național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029. Guvernul Republicii Moldova. Hotărâre nr. 306 din 28.05.2025. Preluat de pe https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=152627&lang=ro
12. IFRS S2. (2023). IFRS S2 Climate-related Disclosures. Preluat de pe <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/>
13. La Torre, M., Sabelfeld, S., Blomkvist, M., Tarquinio, L., & Dumay, J. (2018). Harmonising non-financial reporting regulation in Europe. *Meditari Accountancy Research*, 598-621. doi: <https://doi.org/10.1108/MEDAR-02-2018-0290>
14. Legea contabilității și raportării financiare, nr. 287 din 15.12.2017. (2017). Preluat de pe https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140124&lang=ro#
15. Lombardi, R. Schimperia, F. Paoloni, P. Galeotti, M. (2022). The climate-related information in the changing EU directive on non-financial reporting and disclosure: first evidence by Italian large companies. *Journal of Applied Accounting Research*, 23(1). doi: <https://doi.org/10.1108/JAAR-04-2021-0117>
16. Nota de fundamentare. (2026). Notă de fundamentare la proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind modul de alocare a mijloacelor financiare pentru fermierii afectați de situațiile excepționale cu caracter natural „Secetă” și „Arșiță puternică” în anul 2025. Preluat de pe https://gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2026-05/NU-805-MAIA-2026_0.pdf
17. Parlamentul European. (2022). DIRECTIVA (UE) 2022/2464 raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi. Preluat de pe <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464>
18. Planul Național Integrat privind Energia și Clima 2025–2030 PNIEC. (2025).
19. Programului național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140163&lang=ro
20. Stolowy, H. a. (2018). The expansion of non-financial reporting: an exploratory study. *Accounting and Business Research*, 48(5), 525-548. <https://doi.org/10.1080/00014788.2018.1470141>.
21. Suchman, M. (1995). Managing Legitimacy: Strategic and Institutional Approaches. *Academy of Management Review*. doi: <https://doi.org/10.2307/258788>

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE ON ACCOUNTING, ISCA 2026
April 3-4, 2026, Chisinau, Republic of Moldova, Collection of Scientific Articles

22. Tarquinio, L. & Posadas, S.C. (2020). Exploring the term 'non-financial information': an academics' view. *Meditari Accountancy Research*, 727-749. doi: <https://doi.org/10.1108/MEDAR-11-2019-0602>
23. TCFD. (2017). Preluat de pe <https://assets.bbhub.io/company/sites/60/2021/10/FINAL-2017-TCFD-Report.pdf>
24. TCFD. (2021, Octombrie). Task Force on Climate-related Financial Disclosures. Implementing the Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures. Preluat de pe <https://www.fsb.org/uploads/P141021-4.pdf>
25. Venturelli, A., Caputo, F., Cosma, S., Leopizzi, R., & Pizzi, S. (2017). Directive 2014/95/EU: Are Italian Companies Already Compliant? *Sustainability*, 9(8). doi: <https://doi.org/10.3390/su9081385>
26. Standard de raportare voluntară privind durabilitatea pentru întreprinderile mici și mijlocii (2024) <https://www.efrag.org/sites/default/files/sites/webpublishing/SiteAssets/VSME%20Standard.pdf>